

Nezavisna odvjetnica J. Kokott: odredbe Sporazuma o povlačenju i Sporazuma o trgovini i suradnji kojima se predviđa nastavak primjene mehanizma europskog uhidbenog naloga u odnosu na Ujedinjenu Kraljevinu obvezuju Irsku

Pravosudno tijelo u Ujedinjenoj Kraljevini u odnosu na osobu SD 20. ožujka 2020. izdalo je europski uhidbeni nalog, slijedom čega je ona uhićena u Irskoj 9. rujna 2020. High Court (Visoki sud, Irska) 8. veljače 2021. donio je odluku o predaji osobe SD Ujedinjenoj Kraljevini i, slijedom toga, odluku o njezinu pritvaranju do trenutka predaje. Pravosudno tijelo u Ujedinjenoj Kraljevini 5. listopada 2020. izdalo je europski uhidbeni nalog i u odnosu na osobu SN, slijedom čega je ona uhićena u Irskoj 25. veljače 2021. te je do razmatranja zahtjeva za njezinu predaju zadržana u pritvoru.

U ime osoba SD i SN High Courtu (Visoki sud), u skladu s Ustavom Irske, podneseni su odvojeni zahtjevi za ispitivanje zakonitosti njihova pritvaranja. U tim se zahtjevima tvrdilo da je sloboda predmetnim osobama oduzeta nezakonito, s obzirom na to da se između Irske i Ujedinjene Kraljevine više ne primjenjuje mehanizam europskog uhidbenog naloga. High Court (Visoki sud) je utvrdio da je zadržavanje osoba SD i SN u pritvoru zakonito te je, slijedom toga, odbio naložiti njihovo puštanje na slobodu. Objema osobama dopušteno je izravno podnošenje žalbe Supreme Courtu (Vrhovni sud, Irska), ali je određeno da ostaju u pritvoru dok on ne donese odluku o njihovim žalbama.

Ovim zahtjevom za prethodnu odluku Supreme Court (Vrhovni sud) nastoji od Suda doznati obvezuju li Irsku odredbe Sporazuma o povlačenju¹ i Sporazuma u trgovini i suradnji² u dijelu u kojem se oni odnose na mehanizam europskog uhidbenog naloga. Ako se utvrdi da one nisu obvezujuće, to bi značilo da su nacionalne mjere koje je Irska donijela za potrebe nastavka primjene mehanizma europskog uhidbenog naloga u odnosu na Ujedinjenu Kraljevinu nevaljane te da je, slijedom toga, zadržavanje žalitelja u pritvoru nezakonito.

U svojem danas iznesenom mišljenju nezavisna odvjetnica J. Kokott predlaže Sudu da utvrdi da **članak 62. stavak 1. točka (b) i članak 185. Sporazuma o povlačenju te glava VII. dijela trećeg, a osobito članak 632. Sporazuma o trgovini i suradnji, koji predviđaju nastavak primjene mehanizma europskog uhidbenog naloga u odnosu na Ujedinjenu Kraljevinu, obvezuju Irsku.**

Nezavisna odvjetnica J. Kokott pojašnjava da je, u skladu s irskim pravom, izvršenje europskog uhidbenog naloga koji je izdala Ujedinjena Kraljevina i zadržavanje tražene osobe u pritvoru

¹ Odluka Vijeća (EU) 2020/135 od 30. siječnja 2020. o sklapanju Sporazuma o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju (SL 2020., L 29, str. 1.)

² Odluka Vijeća (EU) 2021/689 od 29. travnja 2021. o sklapanju, u ime Unije, Sporazuma o trgovini i suradnji između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane te Sporazuma između Europske unije i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske u vezi sa sigurnosnim postupcima za razmjenu i zaštitu klasificiranih podataka (SL 2021., L 149, str. 2. i ispravak SL 2021., L 158, str. 24.)

dopušteno samo ako postoji odgovarajuća obveza za Irsku u skladu s pravom Unije. Prije nego što je povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije stupilo na snagu 31. siječnja 2020., ta je obveza proizlazila izravno iz Okvirne odluke 2002/584³. Ta se okvirna odluka tijekom prijelaznog razdoblja nastavila primjenjivati. Međutim, ni slučaj osobe SD ni slučaj osobe SN nije obuhvaćen tim pravilima jer one do završetka prijelaznog razdoblja nisu predane Ujedinjenoj Kraljevini.

Nezavisna odvjetnica J. Kokott navodi da je Protokolom br. 21⁴ priloženim UEU-u i UFEU-u, koji je na snazi od 1. prosinca 2009., predviđeno da Irsku ne obvezuju mjere Europske unije koje se odnose na područje slobode, sigurnosti i pravde, osim ako se ta država članica izričito uključi u danu mjeru. Irska se nije uključila u relevantne odredbe dvaju navedenih sporazuma. Nezavisna je odvjetnica zatim razmotrila je li, s obzirom na povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz Unije, za primjenjivost odredbi o europskom uhidbenom nalogu nužno da se Irska uključila u te odredbe.

Budući da je materijalno područje primjene Protokola br. 21 izričito ograničeno na područje slobode sigurnosti i pravde, taj se protokol primjenjuje samo u odnosu na mjere koje su se temeljile ili trebale temeljiti na nadležnosti koja proizlazi iz glave V. trećeg dijela UFEU-a. Nasuprot tomu, mjera koja se dotiče područja slobode, sigurnosti i pravde nije obuhvaćena Protokolom ako se ne mora temeljiti na takvoj nadležnosti.

Slijedom analize dvaju sporazuma o kojima je riječ, nezavisna odvjetnica J. Kokott navodi da se oni ne temelje na nadležnostima povezanim s područjem slobode, sigurnosti i pravde, već na nadležnosti povezanoj s aranžmanom povlačenja i nadležnosti sklapanja sporazuma o pridruživanju.

U pogledu Sporazuma o povlačenju, nezavisna odvjetnica J. Kokott navodi da, kad bi se za taj sporazum zahtijevalo da se temelji i na odredbama različitim od članka 50. stavka 2. UEU-a kada god se on dotiče posebnog područja, tada bi se nadležnost i postupak iz članka 50. stavka 2. UEU-a mogli učiniti bespredmetnima. Mehanizmom predaje iz članka 62. stavka 1. točke (b) Sporazuma o povlačenju u svakom slučaju ne stvaraju se široke obveze koje čine zaseban cilj u odnosu na cilj da se osigura uredno povlačenje. Njime se, u kontekstu povlačenja, samo produljuju i izmjenjuju postojeće obveze za ograničeno prijelazno razdoblje. Nadalje, ne može se valjano tvrditi da se člankom 62. stavkom 1. točkom (b) Sporazuma o povlačenju za Irsku stvaraju nove obveze, s obzirom na to da su se na tu državu članicu prije stupanja tog sporazuma na snagu primjenjivale slične obveze na temelju Okvirne odluke 2002/584. Slijedom navedenog, pravilno je da se članak 62. stavak 1. točka (b) Sporazuma o povlačenju temelji samo na članku 50. stavku 2. UEU-a. Tu nadležnost nije potrebno kombinirati s nadležnosti koja se tiče područja slobode, sigurnosti i pravde.

U pogledu Sporazuma o trgovini i suradnji, nezavisna odvjetnica J. Kokott ističe da je on sklopljen na temelju članka 217. UFEU-a, u skladu s kojim je dopušteno sklapanje sporazuma o pridruživanju s državama nečlanicama koji uključuju uzajamna prava i obveze, zajedničko djelovanje i posebne postupke. Ta nadležnost ovlašćuje Europsku uniju da jamči obveze prema državama nečlanicama u svim područjima obuhvaćenima Ugovorima. Njezin širok doseg opravdan je ciljem koji se sastoji od stvaranja posebnih, povlaštenih veza s državom nečlanicom, koja mora, barem u određenoj mjeri, sudjelovati u sustavu Unije. U ovom slučaju sudjelovanje u sustavu Europske unije znači sudjelovanje u mehanizmu predaje koji je Okvirnom odlukom 2002/584 uspostavljen u pogledu europskog uhidbenog naloga. Taj se mehanizam primjenjuje na Irsku. Nadalje, za sklapanje sporazuma o pridruživanju potrebna je jednoglasnost u Vijeću, što znači da je Irska pristala na to da se na nju primjenjuje mehanizam predaje propisan Sporazumom o trgovini i suradnji. S obzirom na nepostojanje bilo kakve iznimke za Irsku, obvezujući učinak za Irsku bio je nedvojbjen.

Nezavisna odvjetnica J. Kokott naposljetku navodi da se mehanizmom predaje uspostavljenim Sporazumom o trgovini i suradnji, barem u kontekstu odnosa između Irske i Ujedinjene Kraljevine,

³ Okvirna odluka Vijeća od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL 2002., L 190, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 83. i ispravak SL 2013., L 222, str. 14.)

⁴ Protokol (br. 21) o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde

ne stvaraju sadržajno nove obveze, već samo nastavlja većina obveza koje su postojale u okviru prethodnog mehanizma predviđenog Okvirnom odlukom 2002/584 i Sporazumom o povlačenju.

NAPOMENA: Sud nije vezan mišljenjem nezavisnog odvjetnika. Zadaća je nezavisnih odvjetnika predložiti Sudu u punoj neovisnosti pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda koja jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

Cjelovit tekst mišljenja objavljuje se na stranici CURIA na dan čitanja.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293